

CLÀSSICS
A MIDA

Activitats per a la lectura de *Moby Dick* de Herman Melville

La intenció d'aquest quadern és facilitar als alumnes la lectura d'aquesta adaptació de *Moby Dick*.

Per a això, al principi i al final s'inclouen unes fitxes amb preguntes de caràcter general sobre l'obra, l'època o l'autor.

En la resta de les fitxes hi ha activitats específiques (de comprensió, anàlisi i expressió) relacionades amb el contingut de cada un dels capítols en què s'organitza aquest llibre.

BARCANOVA
EDITORIAL

Índex

Abans de la lectura	3
Durant la lectura	7
La fonda del brollador	8
La capella dels baleners	10
El Pequod	13
El profeta	15
Una tripulació molt diversa	17
La promesa	19
L'obsessió del capità Ahab	21
La primera persecució	23
Trobades en alta mar	25
El Kraken	27
Entre restes de cetàcis	29
Ambre gris	31
Grumet a l'aigua.	33
El final de les balenes	35
El taüt d'en Queequeg	37
Un arpó especial	39
El llamp	41
L'infortunat Pachel	43
La caça	45
Set de venjança	47
El duel final	48
Epíleg	50
Després de la lectura	51
Solucions i suggeriments	55

Activitats
Abans de la lectura

ABANS DE LA LECTURA: PREGUNTES GENERALS

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Havies sentit a parlar de *Moby Dick* abans de començar a llegir aquesta novel·la? Què saps de la balena blanca? Has vist alguna pel·lícula basada en la novel·la?

- 2** Les balenes i els catxalots pertanyen a l'ordre dels cetacis. Aquests són mamífers placentaris, és a dir, que s'alimenten mitjançant una placenta. Estan perfectament adaptats a la vida aquàtica i s'estan sempre en mars i rius. Coneixes altres espècies de cetacis? Saps si també se n'han fet pel·lícules?

ABANS DE LA LECTURA: PREGUNTES GENERALS

Nom i cognoms:

Curs: Data:

3 T'agraden les històries d'animals en la literatura o en el cinema? Per què?

4 Excepte en els primers capítols, l'acció de *Moby Dick* passa al mar. T'agraden les novel·les i les pel·lícules que tenen el mar com a escenari? Per què? Podries dir una altra novel·la que passi al mar?

ABANS DE LA LECTURA: PREGUNTES GENERALS	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

ABANS DE LA LECTURA: PREGUNTES GENERALS	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

ABANS DE LA LECTURA: PREGUNTES GENERALS	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- 5** S'acostuma a dir que *Moby Dick* es pot llegir de moltes maneres: com una novel·la sobre el compliment del destí, sobre la voluntat, sobre la venjança, sobre la persecució del mal, sobre el fanatisme, sobre el conflicte entre l'home i la natura i fins i tot com una simple novel·la d'aventures d'ambient mariner. Podries dir una altra novel·la d'aventures que t'hagi agradat i explicar per què?

[illegible]

DURANT LA LECTURA: LA FONDA DEL BROLLADOR

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** «Digueu-me Ishmael.» El 2006, la revista American Book Review va triar aquestes paraules com el millor inici de novel·la mai escrit. Les raons donades eren que constituïa un començament breu, clar i rotund, que servia com a targeta de presentació del protagonista i que establia una relació de confiança i complicitat amb el lector. Consideres que la primera frase d'una novel·la és important? Digues altres principis de novel·les que coneguis. Inventa primeres frases que et semblin possibles.

- 2** La posada on s'allotja l'Ishmael es diu la Fonda del Brollador, en referència al raig de vapor d'aigua que les balenes expulsen per la part superior del cap i que permet veure-les a distància. Saps com funciona i per a què serveix?

DURANT LA LECTURA: LA FONDA DEL BROLLADOR	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: LA FONDA DEL BROLLADOR	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: LA FONDA DEL BROLLADOR	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- 3** En Queequeg, fill del cap d'una illa dels mars del Sud, intenta vendre un cap embalsamat. Què saps dels caçadors de caps i a què atribueixes que en altres temps fos una pràctica tan estesa? Busca informació sobre el tema i explica-la.

[illegible]

DURANT LA LECTURA: LA FONDA DEL BROLLADOR
Nom i cognoms:
Curs: Data:

- 4** Què opines dels tatuatges? Creus que embelleixen la pell o només t'agraden en alguns casos? En portes cap? I els teus amics? Te'n vols fer un? Saps quins tatuatges porten els teus cantants o esportistes favorits? Dibuixa'n alguns amb diferents estils.

DURANT LA LECTURA: LA CAPELLA DELS BALENERS

Nom i cognoms:

Curs: **Data:**

- 1** New Bedford és una ciutat real. Busca'n informació i localitza-la en un mapa. Anota els detalls més importants sobre aquesta localitat.

[illegible]

DURANT LA LECTURA: LA CAPELLA DELS BALENERS

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 2** Busca a internet un mapa dels carrers de New Bedford i localitza la capella dels Baleners que s'anomena en aquest capítol, que encara existeix, i a les parets de la qual hi ha les làpides col·locades en memòria dels mariners morts que esmenta Melville. Busca fotos de l'exterior d'aquesta capella —Seamen's Bethel, en anglès— i del seu interior i esbrina'n algunes dades més.

- 3** Hi ha una literatura funerària, que abraça les necrològiques, les oracions fúnebres i els epitafis. Recordes cap inscripció en memòria d'un mort o de diversos que t'hagi cridat l'atenció? Inventa un discurs per acomiadar-te d'un ésser estimat.

DURANT LA LECTURA: LA CAPELLA DELS BALENERS

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 4** En l'adaptació cinematogràfica de 1956, Orson Welles fa del pare Mapple, que en aquest capítol pronuncia el sermó sobre el profeta bíblic Jonàs. Busca informació sobre Orson Welles i digues el títol d'alguna pel·lícula que dirigís o en què actués.

- 5** Llegeix en la Bíblia el Llibre de Jonàs i compara'l amb el sermó del pare Mapple en *Moby Dick*. Veuràs que en el Llibre de Jonàs només es parla d'un peix molt gros, i no pas d'una balena, però popularment se sol creure que el peix de Jonàs era una balena. Per què creus que això és així?

DURANT LA LECTURA: EL *PEQUOD*

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Cada professió té el seu argot, i els mariners també. És el que s'anomena terminologia nàutica. En aquesta adaptació s'ha simplificat en la mesura que s'ha pogut, i s'han redactat notes de pàgina per explicar alguns termes. En aquest capítol, per exemple, hi ha paraules com *murades*, *escàlems* o *alcàsser*. Fes un petit diccionari dels termes nàutics que van apareixent al llarg del llibre i memoritza els més importants. Aprèn a distingir conceptes bàsics, com, per exemple, *proa* i *popa*, *babord* i *estribord*, *sobrevent* i *sotavent*, *hissar* i *arriar*.

- 2** El *Pequod* porta un mascaró de proa que representa el cap i les espatlles d'un indi, membre d'una tribu extingida del lloc, pintat amb els seus colors de guerra. El mascaró, com saps, és una figura decorativa generalment tallada en fusta i ornamentada o pintada, que els vaixells portaven antigament a la part alta de la proa. Quin altre ús podia tenir, a més del decoratiu? Per què creus que es van deixar de fer servir? Imagina que pots triar un mascaró de proa per al teu vaixell ideal i dibuixa'l.

DURANT LA LECTURA: EL *PEQUOD*

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 3** «[...] el seu vell buc s'havia enfosquit com la pell d'un soldat francès que hagués combatut tant als deserts d'Egipte com als vents gelats de Sibèria.» Per què Melville parla precisament d'un soldat francès?

- 4** El capità Peleg explica que la cama del capità Ahab va ser triturada «pel més monstruós catxalot que hagi fet miques un bot». No obstant això, estem acostumats a parlar de Moby Dick com d'una balena blanca, i així se l'anomena també en la novel·la. Es tracta, doncs, d'un catxalot o d'una balena?

DURANT LA LECTURA: EL PROFETA

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Per què creus que Melville introdueix la figura del profeta, que adverteix l'Ishmael i en Queequeg de l'odi de l'Ahab cap a la balena i del mal final que tindrà la travessa, excepte per a un?

- 2** Ets supersticiós? Creus que hi ha endevins i profetes que poden llegir el futur en les boles de vidre, les línies de la mà o les cartes del tarot? Has pressentit mai el que passaria i l'has encertat? Explica o escriu aquesta experiència.

DURANT LA LECTURA: EL PROFETA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL PROFETA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL PROFETA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

3 Quin efecte té l'advertència del profeta en l'Ishmael?

[illegible]

DURANT LA LECTURA: UNA TRIPULACIÓ MOLT DIVERSA

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Aquest és un capítol de presentació, com el repartiment d'una obra de teatre. Melville mostra els tres oficials del vaixell, l'Starbuck, l'Stubb i en Flask, i els descriu des del punt de vista físic i psicològic. En la caça, cada un d'ells comandarà un bot, que portarà un arponer. Melville descriu també aquests arponers, en Queequeg, en Tashtego i en Daggoo, els homes que des dels bots mataran les balenes, i continua amb altres membres de la tripulació. Fes una descripció física i psicològica d'algun dels teus amics, d'un company de curs o d'un familiar.

- 2** Mariners procedents de tots els indrets van a bord del *Pequod*, com un exemple de la diversitat de l'espècie humana i de la companyonia i la germanor que es crea al mar. Has tingut mai la sensació que formes part d'una mena d'equip i que, més enllà de les aparences, és molt més el que t'uneix als altres que el que te'n separa? Descriu quan i en quina situació.

DURANT LA LECTURA: UNA TRIPULACIÓ MOLT DIVERSA

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 3** Tots els grups ètnics estan representats a bord del *Pequod*. En una època en què l'esclavitud era habitual a gran part dels Estats Units, i deu anys abans de la guerra de Secessió o guerra civil nord-americana (1861-1865), Melville adopta un criteri igualitari i tracta tots els seus personatges amb el mateix respecte. Se t'acut algun exemple d'aquesta actitud?

- 4** Malgrat que col·loquialment es continua utilitzant, actualment els científics consideren que la paraula raça, referida als éssers humans, ha quedat antiquada i no correspon a la realitat. Des del punt de vista biogenètic o taxonòmic, les races no existeixen. Busca informació sobre el tema.

DURANT LA LECTURA: LA PROMESA

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** L'Ishmael, quan veu per primera vegada l'Ahab, queda molt impressionat a causa del seu aspecte físic i, també, de la seva immobilitat. Mentre uns s'afanyen a fer les seves tasques, el capità roman immòbil a l'alcàsser durant hores, mirant l'horitzó o directament els tripulants, com si es preguntés fins on l'acompanyaran. A què creus que es deu la marca prima i blanquinosa que baixa per la cara i el coll i, pel que sembla, continua per tot el cos del capità Ahab? És de naixement, la hi va fer un llamp o és una conseqüència, com la cama artificial, del seu enfrontament amb Moby Dick?

- 2** Explica de quina manera l'Ahab es guanya la complicitat de la tripulació per perseguir i matar Moby Dick.

DURANT LA LECTURA: LA PROMESA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: LA PROMESA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: LA PROMESA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

3 Hi ha algú que s'oposi a la determinació de l'Ahab?

[illegible]

DURANT LA LECTURA: L'OBSESSIÓ DEL CAPITÀ AHAB

Nom i cognoms:

Curs: Data:

1 Hi ha algú que s'oposi a la determinació de l'Ahab?

2 Què és l'albinisme? Has vist mai un animal albí?

DURANT LA LECTURA: L'OBSESSIÓ DEL CAPITAL A HAB

Nom i cognoms:

Curs: **Data:**

3 A l'Ishmael, què és el que més l'espanta de Moby Dick?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

DURANT LA LECTURA: LA PRIMERA PERSECUCIÓ

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Quan en Tashtego, des del seu lloc de guaita, anuncia la presència d'una manada de catxalots, els mariners del *Pequod* descobreixen, de sobte, que amb ells han estat viatjant cinc homes a qui no havien vist abans i que, pel que sembla, reben ordres directes del capità Ahab. Com reaccionen? Per què creus que l'Ahab els ha contractat i fins llavors ha amagat la seva presència a bord?

- 2** Per què creus que els catxalots se submergeixen i tornen a aparèixer?

DURANT LA LECTURA: LA PRIMERA PERSECUCIÓ	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: LA PRIMERA PERSECUCIÓ	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: LA PRIMERA PERSECUCIÓ	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

3 Per què creus que Melville fa que el *Pequod* parteixi el bot de l'Starbuck?

3 Per què creus que Melville fa que el *Pequod* parteixi el bot de l'Starbuck?

DURANT LA LECTURA: TROBADES EN ALTA MAR

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Al sud-est del cap de Bona Esperança té lloc la primera de les nou trobades o gams que al llarg de la novel·la porta a terme el *Pequod* amb altres vaixells. Explica per a què creus que serveix un gam.

- 2** Per què creus que el *Pequod* es dirigeix cap a l'oceà Pacífic? És un capritx del capità?

DURANT LA LECTURA: TROBADES EN ALTA MAR	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: TROBADES EN ALTA MAR	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: TROBADES EN ALTA MAR	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- [illegible]

DURANT DE LA LECTURA: EL KRAKEN

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Des del seu lloc de guaita, en Daggoo anuncia que veu una gran massa blanca, que en la distància sembla Moby Dick, però resulta que és el kraken. Què saps d'aquest animal?

- 2** L'endemà, l'Ishmael albira un catxalot i el cacen. L'arrosseguen fins al vaixell i el lliguen al buc, «com si fossin dos bous colossals, enjovats a un mateix jou». Malgrat el trofeu, l'Ahab sembla insatisfet i impacient, com si lamentés no haver capturat Moby Dick. Coneixes cap altre exemple en la història d'una set de venjança tan obsessiva? Creus que en la vida la venjança ha servit alguna vegada per solucionar els problemes? O penses que només serveix per provocar nous ressentiments? Expressa la teva opinió per escrit o plantegeu un debat a classe sobre aquest tema.

DURANT LA LECTURA: PRIMERA PART

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 3** Mentre els membres de la tripulació mengen a bord els filets de catxalot que els ha preparat el cuiner Fleece, a baix, al mar, els taurons celebren un banquet amb la carn i el greix de l'enorme cetaci. T'agradaria tastar la carn de catxalot? Creus que la vida és un gran banquet, com diuen alguns, en el qual tots ens devorem els uns als altres? Pensa en els animals carnívors, en els herbívors i en els omnívors, com els ossos, els porcs i els humans, que mengem de tot. Valora les diferents opcions, tria la que prefereixis i explica per què.

- 4** Mentre els membres de la tripulació hissen el catxalot capturat, veuen un altre balener, el *Jeroboam*, que té una epidèmia a bord. El capità Mayhew els explica que, setmanes abans, Moby Dick va tenir una trobada amb en Macey, el seu primer oficial, que va desaparèixer al mar, i aconsella a l'Ahab que deixi en pau la balena blanca i no la persegueixi. Què li contesta l'Ahab?

DURANT LA LECTURA: ENTRE RESTES DE CETACIS

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1 El catxalot és alçat a bord del Pequod, decapitat i esquarтерat. Vastes extensions de krill atrauen les balenes franques, una de les quals també és caçada i lligada al costat oposat del vaixell. Això permet a l'autor descriure les diferències entre catxalots i balenes. Busca més informació sobre aquestes diferències i resumeix-la.

- 2 Melville descriu detalladament com s'extreu i s'emmagatzema l'oli del catxalot. Aquestes descripcions exhaustives, plenes de termes científics, que a alguns els poden semblar poc literàries, donen un aire de modernitat i d'afany de totalitat a la novel·la. Descriu algunes de les parts aprofitables del catxalot.

DURANT LA LECTURA: ENTRE RESTES DE CETACIS	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: ENTRE RESTES DE CETACIS	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: ENTRE RESTES DE CETACIS	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- [illegible]

DURANT LA LECTURA: AMBRE GRIS

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** El capità del *Jungfrau*, un balener alemany, puja a bord del *Pequod* amb una setrilla, un recipient que serveix per emmagatzemar i administrar l'oli. En necessita urgentment, argumenta, perquè l'oli de Bremen que portava per il·luminar-se en la foscor se li ha acabat i a la nit, a la seva cabina, ha de buscar la seva hamaca a les palpentres. És un dels episodis més o menys còmics que hi ha en la novel·la. Recordes altres moments o descripcions que t'hagin semblat irònics o satírics?

- 2** En aquest capítol hi ha també un moment en què l'Ishmael adopta un punt de vista crític i sent tota la crueltat i la injustícia de la caça. Saps quin és?

ABANS DE LA LECTURA: AMBRE GRIS	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

Nom i cognoms:

Curs: **Data:**

3 Què és exactament l'ambre gris que els tripulants del Pequod sostreuen als francesos, aprofitant-se de la seva ignorància?

[illegible]

DURANT LA LECTURA: GRUMET A L'AIGUA

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** El grumet Pippin, un noi negre, alegre i eixerit, participa en la seva primera expedició de caça i cau a l'aigua. És rescatat, però a costa de perdre una balena. Cau un altre cop, i les vicissituds de la caça fan que quedi enrere. Es fa fosc, es creu abandonat i s'espanta. Al final el troben, gairebé per casualitat, però ha enfollit i parla sol, de manera incoherent. Has tingut mai, en una excursió o en un viatge, una experiència semblant, en què t'has sentit abandonat i, després, resulta que t'estaven buscant?

- 2** Per què creus que l'Ahab ha clavat el dobló d'or al pal major? Què en penses, de la fascinació que l'or exerceix en algunes persones? Creus que està justificada? Has pensat mai a col·leccionar monedes?

DURANT LA LECTURA: GRUMET A L'AIGUA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: GRUMET A L'AIGUA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: GRUMET A L'AIGUA	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

-
- This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

DURANT LA LECTURA: EL FINAL DE LES BALENES

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1 El *Pequod* entaula relació amb un altre vaixell balener, el *Samuel Enderby*, d'origen anglès, el capità del qual ha perdut el braç en un enfrontament amb Moby Dick, en clavar-se el seu propi arpó. En assabentar-se d'això, l'Ahab puja penosament a bord del vaixell anglès. L'escena tindria un aire humorístic si les seves implicacions no fossin tràgiques. Un capità ha perdut una cama i l'altre, un braç, en intentar caçar la mateixa balena. En parlar del seu enfrontament amb Moby Dick, el capità anglès explica que Moby Dick va intervenir de sobte per ajudar una altra balena a la qual havien allancejat. Això indica una mena d'afany justicier per part de la balena blanca. Què en penses?

- 2 En aquest capítol, Melville irromp en la novel·la, per lamentar-se, com a escriptor, de la vastitud del seu tema, i escriu: «Quan començo a expressar els meus pensaments sobre la balena, sento com si hagués d'abraçar el domini complet de les ciències, totes les generacions de balenes, homes i mastodonts del passat, el present i el futur, així com tots els escenaris de la Terra i l'Univers sencer». Creus, també, que per escriure un gran llibre, és a dir, un llibre que romangui en la memòria dels lectors i que passi d'una generació a una altra, cal triar un tema grandios? Pensa en altres llibres que hagis llegit i raona la resposta.

DURANT LA LECTURA: EL FINAL DE LES BALENES	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL FINAL DE LES BALENES	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL FINAL DE LES BALENES	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

-
- This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

DURANT LA LECTURA: EL TAÛT D'EN QUEEQUEG

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** El fuster del vaixell ha de fer una nova cama per al capità Ahab, que es va estellar, i un taüt per a en Queequeg, que està convençut que té la mort a prop. Quines altres tasques podia fer un fuster a bord d'un balener de l'època?

- 2** Per quin motiu creus que emmalalteix en Queequeg i per quina raó creus que el seu estat de salut millora de sobte?

DURANT LA LECTURA: EL TAÛT D'EN QUEEQUEG	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL TAÛT D'EN QUEEQUEG	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL TAÛT D'EN QUEEQUEG	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- 3** En aquest capítol s'estableix un conflicte entre el prudent Starbuck, que pensa en la seguretat dels seus homes i vol revisar el carregament, i l'obstinat Ahab, que no està disposat a perdre un sol dia i arriba a amenaçar-lo amb un mosquet. Al final, l'Ahab cedeix. Si estiguessis a bord del *Pequod*, de part de qui estaries? Raona la teva resposta.

[illegible]

DURANT LA LECTURA: UN ARPÓ ESPECIAL

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** També el ferrer del *Pequod* acostuma a estar ocupat. Quines tasques creus que pot fer?

- 2** Així com hi ha vaixells que semblen embolcallats en una atmosfera de tragèdia imminent, com el *Pequod*, n'hi ha altres que estan protegits per la fortuna, com l'alegre *Bachelor*, que torna a casa amb els barrils plens. «Que extraordinàriament feliç pot ser un babau!», exclama l'Ahab, com si triés deliberadament la desgràcia. Imagina que ets un mariner del *Bachelor*, que en el camí de tornada a casa s'encreua amb el *Pequod* i, després, que ets un mariner d'aquest, que segueix el seu curs de destrucció i mort i s'encreua amb l'afortunat *Bachelor*.

DURANT LA LECTURA: UN ARPÓ ESPECIAL	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: UN ARPÓ ESPECIAL	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: UN ARPÓ ESPECIAL	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- 3** En Fedallah, el cap de la colla personal de l'Ahab, somia en dos cotxes fúnebres que apareixen a l'oceà i que presagien la mort del capità i la seva. Has tingut mai somnis de mort o d'enterrament? Els recordes? Podries explicar-los?

[illegible]

DURANT LA LECTURA: EL LLAMP

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Després de determinar la posició del vaixell, l'Ahab s'endormisca, invoca el sol i li pregunta si està veient Moby Dick. T'ha passat mai que, ajagut a l'aire lliure, en una hamaca o a la platja, hagis perdut una mica la noció del temps i l'espai i hagis sentit que formaves part de la natura i que podies conversar de tu a tu amb el Sol, la Lluna o les estrelles? Descriu si has experimentat mai un estat semblant.

- 2** Quan el Pequod travessa els mars del Japó, es produeix un tifó, és a dir, un cicló tropical sever, acompanyat de forts vents i pluges torrencials. Quines són les conseqüències a bord?

DURANT LA LECTURA: EL LLAMP	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL LLAMP	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL LLAMP	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

3 Quina temptació passa per la ment de l'Starbuck quan es dirigeix a la cabina del capità Ahab per informar-lo de les novetats?

[illegible]

DURANT LA LECTURA: L'INFORTUNAT *RACHEL*

Nom i cognoms:

Curs: Data:

1 Quins nous mals presagis i contratemps adverteixen del perill en aquest capítol?

2 Per què acaben utilitzant el taüt d'en Queequeg com a boia?

DURANT LA LECTURA: L'INFORTUNAT *RACHEL*

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 3** El Pequod es troba amb el Rachel, un altre balener, que el dia anterior s'havia topat amb Moby Dick i que de resultes de la trobada havia perdut una llanxa amb tots els seus tripulants. Entre els desapareguts, que no han deixat rastre, hi ha el fill de dotze anys del capità Gardiner, vell conegut de l'Ahab, que puja al Pequod per demanar-li que l'ajudi a buscar els desapareguts. Quins arguments fa servir en Gardiner?

- 4** Com qualificaries la conducta de l'Ahab? Què hauries fet en el seu lloc?

DURANT LA LECTURA: LA CAÇA

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** A mesura que s'aproxima el final de la novel·la, l'atmosfera es va fent més lúgubre. Busca indicis d'aquesta afirmació.

- 2** Al llarg de la novel·la, l'Starbuck ha expressat les seves reserves sobre les ganes de venjança del capità Ahab. En aquest capítol, l'Ahab li parla per primera vegada de la seva família i es mostra cansat, després de quaranta anys de carcers sense sentit. L'Starbuck es commou immediatament i anomena l'Ahab «ànima noble» i «vell de gran cor». Durant molt de temps s'ha sentit distanciat de l'Ahab per l'aparent falta de bondat d'aquest, i ara vol veure el millor d'ell. A més, l'Starbuck se sent identificat amb el capità perquè tots dos tenen una família que els espera a casa. Què fa per aprofitar aquest moment de debilitat?

DURANT LA LECTURA: LA CAÇA

Nom i cognoms:

Curs: **Data:**

3 De nit, quan l'Ishmael està de guàrdia, veu l'Ahab olorant l'aire marí, com un gos de caça. Què olora i què et recorda?

[illegible]

DURANT LA LECTURA: SET DE VENJANÇA

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Malgrat les llances, els arpons i les simes que adornen el seu cos, Moby Dick està en plena forma. Salta i envesteix a gran velocitat, amb les mandíbules obertes i colpejant amb la cua com si fos un fuet. Arrossega dues llanxes i les fa miques. Després, se submergeix i reapareix sota la llanxa de l'Ahab, l'alça i la volteja. Cada cop que troba un rem perdut o un tros de post, el colpeja furiosament amb la cua. Al final, com si estigués satisfeta del desastre, es retira. El Pequod rescata els nàufrags. L'Ahab necessita amb urgència una altra cama artificial, perquè de l'anterior només en queda una estella afilada. Amb què fa el fuster la nova cama?

- 2** En passar revista, l'única persona que falta és en Fedallah. L'Ahab, molt inquiet, insisteix que el busquin, però al final ha d'acceptar l'evidència. Saps per què aquesta desaparició l'afecta tant?

DURANT LA LECTURA: EL DUEL FINAL

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1 El tercer dia de caça, que segons l'Ahab serà l'últim, la seva llanxa és l'única que queda il·lesa. Abans de baixar-la i d'embarcar-se amb els seus remers de confiança, el capità s'acomiada de l'Starbuck, que deixa anar unes llàgrimes. Tot seguit, com un nou presagi, els taurons comencen a mossegar les pales dels remes. Els tres oficials, l'Starbuck, l'Stubb i en Flask, i els tres arponers, en Queequeg, en Tashtego i en Daggoo, romanen al *Pequod*. És com si l'escenari s'hagi buidat perquè els protagonistes, l'Ahab i Moby Dick, s'enfrontin gairebé sols. El catxalot blanc apareix amb el cos d'en Fedallah lligat al dors, entre les voltes dels cables. Quina és la reacció de l'Ahab?

- 2 Moby Dick s'atura, com si esperés. L'embarcació de l'Ahab l'atrapa, i aquest llança el seu arpó amb força. La balena blanca es retorça i surt disparada, amb tanta violència que el cable es trenca. De sobte, sembla haver trobat un objectiu. Avança a tota velocitat contra el vaixell, colpeja la proa i envesteix la quilla. Creus que aquests actes són part d'una venjança deliberada o que, en veure el buc negre que s'aproxima, Moby Dick el confon amb un nou enemic, més gros i poderós, i l'ataca per defensar-se?

DURANT LA LECTURA: EL DUEL FINAL	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL DUEL FINAL	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DURANT LA LECTURA: EL DUEL FINAL	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- 3** L'Ahab comprèn que el segon cotxe fúnebre profetitzat per en Fedallah és el Pequod, que comença a enfonsar-se amb tota la seva tripulació. Després, Moby Dick es gira i busca la llanxa, que continua intacta. L'Ahab torna a llançar el seu arpó, i la tercera profecia d'en Fedallah es compleix. Recordes com?

3 L'Ahab comprèn que el segon cotxe fúnebre profetitzat per en Fedallah és el Pequod, que comença a enfonsar-se amb tota la seva tripulació. Després, Moby Dick es gira i busca la llanxa, que continua intacta. L'Ahab torna a llançar el seu arpó, i la tercera profecia d'en Fedallah es compleix. Recordes com?

DURANT LA LECTURA: EPÍLEG

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Per què al final del llibre l'Ishmael es defineix a si mateix com un naufrag?

- 2** Com s'explica en l'apèndix, la primera edició anglesa de Moby Dick va ometre aquest breu epíleg. L'omissió va ser determinant, i el llibre va ser acollit sense entusiasme. Molts lectors es van preguntar si l'Ishmael havia desaparegut, juntament amb els seus companys, la llanxa solitària i el Pequod, a l'interior de l'embut gegantesc esmentat en l'últim capítol. I els crítics, burletes, van proclamar la impossibilitat que el narrador hagués escrit aquella novel·la, després d'haver mort. T'hauria agradat un altre final més llarg i explicatiu? T'atreviries a escriure'l? Segurament hi haurà opinions diverses a la classe, per la qual cosa la pregunta es pot plantejar com un debat.

DURANT LA LECTURA:

Nom i cognoms:

Curs: Data:

- 1** Quin consideres que és el principal tema de *Moby Dick*? Creus que és una història de venjança? I, en aquest cas, qui creus que encarna més bé la venjança, l'Ahab o Moby Dick? Justifica la teva resposta.

- 2** Has gaudit amb la lectura de *Moby Dick*? T'ha entretingut? Per què creus que és un clàssic de la literatura universal? Consideres que és, a més, una gran novel·la? Què esperes trobar en un llibre? T'importa la seva extensió? Et fixes en els seus valors literaris? En l'originalitat o en l'ambició de l'autor? En algun tipus d'ensenyament o moralitat? En el seu èxit comercial? Creus que hi ha obres mestres desconegudes, que gairebé ningú no ha llegit, per ignorància o per falta de promoció o difusió? Pensa les possibles respostes i desenvolupa'n algunes.

DESPRÉS DE LA LECTURA: PRIMERA PART	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DESPRÉS DE LA LECTURA: PRIMERA PART	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DESPRÉS DE LA LECTURA: PRIMERA PART	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- [illegible]

DESPRÉS DE LA LECTURA: PRIMERA PART

Nom i cognoms:

Curs: Data:

4 Et sembla que les il·lustracions són adequades a l'estil del llibre?

5 Inventa la inscripció d'una làpida que commemori la mort dels mariners del *Pequod*, que recordi que només un d'ells, l'Ishmael, es va salvar i que parli amb gratitud de la tripulació del *Rachel*, «que, en retrocedir per buscar els seus fills desapareguts, havia trobat un altre orfe».

DESPRÉS DE LA LECTURA: PRIMERA PART	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DESPRÉS DE LA LECTURA: PRIMERA PART	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

DESPRÉS DE LA LECTURA: PRIMERA PART	
Nom i cognoms:	
Curs:	Data:

- [illegible]

Solucions i suggeriments per resoldre
les **activitats** per a la lectura
d' *Moby Dick*
Herman Melville

ABANS DE LA LECTURA: PREGUNTAS GENERALES

- 1** Havies sentit a parlar de *Moby Dick* abans de començar a llegir aquesta novel·la? Què saps de la balena blanca? Has vist alguna pel·lícula basada en la novel·la?

Resposta lliure.

Es pot proposar als alumnes que mirin alguna de les pel·lícules basades en *Moby Dick* o en Mocha Dick, la balena real que va servir d'inspiració a Herman Melville per escriure *Moby Dick*. També poden buscar informació a internet sobre les diferents versions. Això els permetrà fer observacions sobre el pas d'una novel·la al cinema, comparar un gènere amb l'altre i entendre que convertir una novel·la d'un 600 pàgines en una pel·lícula de menys de dues hores exigeix un treball de síntesi. També poden fer exercicis de redacció, com convertir un capítol de la novel·la en un paràgraf o un paràgraf llarg en una frase.

- 2** Les balenes i els catxalots pertanyen a l'ordre dels cetacis. Aquests són mamífers placentaris, és a dir, que s'alimenten mitjançant una placenta. Estan perfectament adaptats a la vida aquàtica i s'estan sempre en mars i rius. Coneixes altres espècies de cetacis? Saps si també se n'han fet pel·lícules?

Altres cetacis són els rorquals, els dofins, les orques, les marsopes, les belugues, els narvals, etc. Hi ha unes vuitanta espècies de cetacis, segons els zoòlegs. Les balenes apareixen en moltes pel·lícules de dibuixos animats, com *Pinotxo* i *Buscant en Nemo* (2003), i en el dinovè episodi de la vint-i-unena temporada de la sèrie animada *Els Simpson*, titulat *La nena i la balena* (2010), en què la Lisa Simpson troba una balena blava a la platja. Una orca és la protagonista principal en *L'orca Namú* (1966), en què l'animal ofereix una imatge amable, i en *Orca, la balena assassina* (1977), en què, per contra, apareix desitjós de venjar la mort de la seva parella i de la seva cria. En la dècada de 1990 es van filmar *Allibereu Willy* (1993), *Allibereu Willy 2* (1995) i *Allibereu Willy 3* (1997), en què s'expliquen les dificultats d'una orca captiva separada de la seva família.

- 3** T'agraden les històries d'animals en la literatura o en el cinema? Per què?

Resposta lliure.

Una resposta òbvia és perquè els animals se'ns assemblen. Com nosaltres, són éssers vius que neixen, es reproduïxen i moren. I, mentre viuen, intenten adaptar-se al medi en què es troben. Des d'un punt de vista zoològic, som animals també. Per això, les seves aventures són una mica les nostres.

Es pot proposar als alumnes que comparin les pel·lícules d'animació, en què sovint els animals parlen i es comporten com els éssers humans, amb els documentals de divulgació sobre animals, en els quals s'intenta ensenyar com són.

Podria debatre's si és possible mostrar els animals realment tal com són o si, a l'hora de presentar les seves vides, no fem sempre un exercici de manipulació i d'idealització, tant en les novel·les com en les pel·lícules. Es pot recomanar algun documental sobre balenes, com *El canto de la ballena* (1973), de la sèrie documental *El mundo submarino*, de Jacques Cousteau (1910-1997), o els episodis de les sèries de la BBC *Planeta blau* (2001) i *Planeta blau II* (2017).

- 4 Excepte en els primers capítols, l'acció de *Moby Dick* passa al mar. T'agraden les novel·les i les pel·lícules que tenen el mar com a escenari? Per què? Podries dir una altra novel·la que passi al mar?**

Resposta lliure.

Altres grans novel·les que passen al mar són *Robinson Crusoe*, de Daniel Defoe (1660-1731); *Les aventures d'Arthur Gordon Pym*, d'Edgar Allan Poe (1809-1849); *L'illa del tresor*, de Robert Louis Stevenson (1850-1894); *20.000 llegües de viatge submarí*, de Jules Verne (1828-1905); *Juventut* i *La línia d'ombra*, de Joseph Conrad (1857-1924).

- 5 S'acostuma a dir que *Moby Dick* es pot llegir de moltes maneres: com una novel·la sobre el compliment del destí, sobre la voluntat, sobre la venjança, sobre la persecució del mal, sobre el fanatisme, sobre el conflicte entre l'home i la natura i fins i tot com una simple novel·la d'aventures d'ambient mariner. Podries dir una altra novel·la d'aventures que t'hagi agradat i explicar per què?**

Resposta lliure.

Es pot proposar als alumnes que defineixin el seu concepte d'aventura i que el comparin amb el dels seus companys. Poden debatre sobre si l'aventura requereix necessàriament escenaris exòtics i viatges intrèpids, preferiblement per mar, o si ens espera en qualsevol cantonada. Tota aventura implica un risc? La vida és una aventura en si? Se'ls pot animar a reflexionar sobre el punt de vista i el perspectivisme, és a dir, la consideració que tota percepció i ideació té lloc des d'una perspectiva particular, i a escriure un conte sobre la que considerin que ha estat l'aventura més gran de la seva vida.

DURANT LA LECTURA: LA FONDA DEL BROLLADOR

- 1 «Digueu-me Ishmael.»** El 2006, la revista *American Book Review* va triar aquestes paraules com el millor inici de novel·la mai escrit. Les raons donades eren que constituïa un començament breu, clar i rotund, que servia com a targeta de presentació del protagonista i que establia una relació de confiança i complicitat amb el lector. Consideres que la primera frase d'una novel·la és important? Digues altres principis de novel·les que coneguis. Inventa primeres frases que et semblin possibles.

Un altre dels principis de novel·la més famosos és el d'*El Quixot*, de Miguel de Cervantes (1547-1616): «En un lugar de la Mancha, de cuyo nombre no quiero acordarme, no ha mucho tiempo que vivía un hidalgo de los de lanza en astillero, adarga antigua, rocín flaco y galgo corredor». També és molt conegut el començament de la novel·la *Anna Karènina*, de Lev Tolstoi (1828-1910): «Totes les famílies felices s'assemblen. Cada família dissortada ho és a la seva manera». O la primera frase de la novel·la *La metamorfosi*, de Franz Kafka (1883-1924): «Quan, un matí, Gregor Samsa va despertar-se d'uns somnis neguitosos, es va trobar al llit transformat en un insecte monstruós».

- 2 La posada on s'allotja l'Ishmael es diu la Fonda del Brollador, en referència al raig de vapor d'aigua que les balenes expulsen per la part superior del cap i que permet veure-les a distància. Saps com funciona i per a què serveix?**

Malgrat la seva adaptació a l'aigua, les balenes necessiten respirar aire, com tots els mamífers, i per a això han de pujar periòdicament a la superfície. Quan ho fan i expulsen vapor d'aigua dels seus pulmons, aquest es condensa i el raig surt per l'espíacle, un petit orifici situat a la part superior del cap. Els odontocets o balenes amb dents, com els catxalots, tenen un sol espíacle, i els misticets o balenes amb barbes o làmines còrnies, com la balena franca, en tenen dos.

- 3 En Queequeg, fill del cap d'una illa dels mars del Sud, intenta vendre un cap embalsamat. Què saps dels caçadors de caps i a què atribueixes que en altres temps fos una pràctica tan estesa? Busca informació sobre el tema i explica-la.**

La caça de caps és el costum de preservar el cap d'una persona després de matar-la. S'ha practicat durant molt temps en algunes zones d'Oceania, l'Àsia meridional i el sud-est asiàtic, l'Àfrica occidental i central, l'Amèrica Central i Europa. Es va practicar a Irlanda i a la frontera entre Anglaterra i Escòcia durant l'edat mitjana i en algunes parts dels Balcans, com Montenegro, Croàcia i Albània, fins al segle XX.

La caça de caps ha estat estudiada pels antropòlegs, que intenten entendre'n els motius. Per a alguns, la pràctica va sorgir de la creença que el cap, fins i tot se-

parat del cos, retenia part de la força vital del mort, que podria ser aprofitada pel seu posseïdor. Dit d'una altra manera, aquest s'assegurava els serveis de la víctima com a esclau en el més enllà. Uns altres motius possibles són la cerca de trofeus i de prestigi; la humiliació total de l'enemic, que esdevé un objecte; la violència ritual i cerimonial i el canibalisme.

Els caps tallats eren tractats de diferent manera, segons els costums locals. Alguns eren descarnats, per conservar només el crani; uns altres eren pintats i decorats; d'altres, se'n conservava només la pell, que se sotmetia a una sèrie de processos per garantir-ne la conservació. És el cas dels shuar, també coneguts popularment com a jívaros, especialitzats en la confecció de caps reduïts o tzantza. Els caps conservats dels maoris, els indígenes de Nova Zelanda, eren coberts de tatuatges i eren considerats articles comercials, que els mariners del segle XIX compraven i després intentaven vendre als ports, com en Queequeg.

- 4 Què opines dels tatuatges? Creus que embelleixen la pell o només t'agraden en alguns casos? En portes cap? I els teus amics? Te'n vols fer un? Saps quins tatuatges porten els teus cantants o esportistes favorits? Dibuixa'n alguns amb diferents estils.**

Resposta lliure.

DURANT DE LA LECTURA: LA CAPELLA DELS BALENERS

- 1 New Bedford és una ciutat real. Busca'n informació i localitza-la en un mapa. Anota els detalls més importants sobre aquesta localitat.**

New Bedford és una ciutat del comtat de Bristol, a l'estat de Massachusetts, a la costa est dels Estats Units. Té un gran port, en les aigües del qual desemboca el riu Acushnet. El 2017 tenia una població de 95.120 habitants, cosa que la converteix en la sisena ciutat més gran de l'estat. New Bedford és anomenada «La ciutat balenera», perquè durant la primera meitat del segle XIX va ser un dels ports baleners més importants del món, juntament amb les ciutats veïnes de Nantucket, Massachusetts i New London, a l'estat de Connecticut.

El 1849, la febre de l'or va atraure molts homes de New Bedford, que van viatjar a Califòrnia per buscar fortuna. En aquella època, Herman Melville treballava a New Bedford com a balener i reunia dades i experiències per a la seva gran novel·la.

La indústria balenera va començar a declinar a partir de 1859, quan el petroli descobert a Pennsilvània es va convertir en una alternativa popular a l'oli de balena. La indústria balenera també es va veure sacsejada per la guerra civil nord-americana (1861-1865) i la pèrdua el 1871 de vint-i-dos vaixells baleners de New Bedford, que van quedar atrapats al gel, a la costa d'Alaska.

- 2 Busca a internet un mapa dels carrers de New Bedford i localitza la capella dels Baleners que s'anomena en aquest capítol, que encara existeix, i a les parets de la qual hi ha les làpides col·locades en memòria dels mariners morts que esmenta Melville. Busca fotos de l'exterior d'aquesta capella —Seamen's Bethel, en anglès— i del seu interior i esbrina'n algunes dades més.**

El púlpit en forma de proa va ser una invenció de Melville, però el 1961 se'n va afegir a la capella una rèplica, per la qual cosa ara es pot veure tal com figura en la novel·la. Una placa indica el banc on va seure Herman Melville el 1840. Molt a prop de la capella s'alça el Museu de la Caça de la Balena, on cada any se celebra una marató de lectura de *Moby Dick*.

El 1956, el director estatunidenc John Huston va filmar una escena de l'adaptació cinematogràfica de *Moby Dick* a la vertadera capella dels Baleners. El turisme entorn de *Moby Dick* és un dels factors que ha revitalitzat la zona.

- 3 Hi ha una literatura funerària, que abraça les necrològiques, les oracions fúnebres i els epitafis. Recordes cap inscripció en memòria d'un mort o de diversos que t'hagi cridat l'atenció? Inventa un discurs per acomiadar-te d'un ésser estimat.**

Resposta lliure.

- 4 En l'adaptació cinematogràfica de 1956, Orson Welles fa del pare Mapple, que en aquest capítol pronuncia el sermó sobre el profeta bíblic Jonàs. Busca informació sobre Orson Welles i digues el títol d'alguna pel·lícula que dirigís o en què actués.**

Va ser un actor, director, escriptor i productor estatunidenc que va treballar en teatre, ràdio i cinema. És recordat pel seu treball innovador en aquests tres mitjans, en particular per la versió radiofònica de 1938 de *La guerra dels mons*, de H. G. Wells (1866-1946), que va fer que molts oients creguessin que la Terra era envaïda pels marcians, i per *Ciudadà Kane* (1941), que sempre figura al capdavant de les llistes de les millors pel·lícules de tots els temps.

- 5 Llegeix en la Bíblia el Llibre de Jonàs i compara'l amb el sermó del pare Mapple en *Moby Dick*. Veuràs que en el Llibre de Jonàs només es parla d'un peix molt gros, i no pas d'una balena, però popularment se sol creure que el peix de Jonàs era una balena. Per què creus que això és així?**

Antigament, la paraula peix s'aplicava a qualsevol criatura del mar. Per tant, en temps bíblics un peix molt gros podia significar fàcilment una balena. Ara, en canvi, sabem que la balena no és un peix de sang freda amb brànquies, sinó un mamífer de sang calenta amb pulmons, i és impropï anomenar-la així.

D'altra banda, si el que es va empassar Jonàs va ser una balena, l'única espècie de balena amb una boca prou grossa per empassar-se un home sencer és el catxalot, el més voluminós dels odontocets o balenes amb dents. Hi ha balenes més grosses, els misticets, que tenen barbes a la boca per filtrar els aliments, però la seva gola no permet el pas d'un home sencer, ni tan sols d'una cama o una mà humana.

DURANT LA LECTURA: EL *PEQUOD*

- 1** Cada professió té el seu argot, i els mariners també. És el que s'anomena terminologia nàutica. En aquesta adaptació s'ha simplificat en la mesura que s'ha pogut, i s'han redactat notes de pàgina per explicar alguns termes. En aquest capítol, per exemple, hi ha paraules com *murades*, *escàlems* o *alcàsser*. Fes un petit diccionari dels termes nàutics que van apareixent al llarg del llibre i memoritza els més importants. Aprèn a distingir conceptes bàsics, com, per exemple, *proa* i *popa*, *babord* i *estribord*, *sobrevent* i *sotavent*, *hissar* i *arriar*.

La proa és la part davantera de la nau, amb la qual talla les aigües.

La popa és la part posterior de la nau, que acostuma a ser més ampla i aplatada.

Babord és el costat esquerre de les embarcacions, mirant de popa a proa.

Estribord és el costat dret de les embarcacions, mirant de popa a proa.

Sobrevent és la part d'on bufa el vent.

Sotavent és el costat oposat a la part d'on bufa el vent.

Hissar és fer pujar una vela o una bandera.

Arriar és abaixar una vela o una bandera.

- 2** El *Pequod* porta un mascaró de proa que representa el cap i les espatlles d'un indi, membre d'una tribu extingida del lloc, pintat amb els seus colors de guerra. El mascaró, com saps, és una figura decorativa generalment tallada en fusta i ornamentada o pintada, que els vaixells portaven antigament a la part alta de la proa. Quin altre ús podia tenir, a més del decoratiu? Per què creus que es van deixar de fer servir? Imagina que pots triar un mascaró de proa per al teu vaixell ideal i dibuixa'l.

Entre el segle XVI i el segle XIX, que és quan més es van fer servir, la societat marinera amb prou feines estava alfabetitzada. El mascaró de proa servia, doncs, per identificar els vaixells a distància, sense necessitat de llegir-ne el nom. Els mascarons es van deixar de fer servir quan els bucs d'acer van substituir els de fusta.

No s'ha de confondre el mascaró de proa d'un vaixell amb el seu esperó —la prolongació de la proa per sota de la línia de flotació—, que els antics vaixells de guerra usaven per enfonsar altres embarcacions.

- 3** «[...] el seu vell buc s'havia enfosquit com la pell d'un soldat francès que hagués combatut tant als deserts d'Egipte com als vents gelats de Sibèria.» Per què Melville parla precisament d'un soldat francès?

En l'època de Melville, els lectors encara recordaven les campanyes militars de Napoleó I (1769-1821), emperador de França, que el 1796 va portar a terme una

expedició per colonitzar Egipte i tallar la ruta de la Gran Bretanya a l'Índia i que el 1812 va envair Rússia amb el seu exèrcit, la Grande Armée. Un soldat francès veterà podia, doncs, haver combatut a Egipte i a Rússia i haver suportat les inclemències dels deserts i de les estepes ventoses.

- 4 El capità Peleg explica que la cama del capità Ahab va ser triturada «pel més monstruós catxalot que hagi fet miques un bot». No obstant això, estem acostumats a parlar de Moby Dick com d'una balena blanca, i així se l'anomena també en la novel·la. Es tracta, doncs, d'un catxalot o d'una balena?**

En anglès, al catxalot se l'anomena *sperm whale*, és a dir, balena d'esperma, a causa d'una substància blanquinosa que té al cap i que, en un principi, es va confondre amb esperma. Així doncs, quan no és necessari un gran rigor, el catxalot és anomenat sovint com a balena a seques, és a dir, whale.

DURANT LA LECTURA: EL PROFETA

- 1 Per què creus que Melville introdueix la figura del profeta, que adverteix l'Ishmael i en Queequeg de l'odi de l'Ahab cap a la balena i del mal final que tindrà la travessa, excepte per a un?**

En la Bíblia, que és un vast compendi de textos, abunden els anomenats llibres dels profetes: el Llibre d'Isaïes, el de Jeremies, el d'Ezequiel, el de Zacaries. La figura del profeta que apareix en aquest capítol manté el to bíblic de bona part de la novel·la i es relaciona amb l'anterior menció a Jonàs, que també era un profeta. La referència a l'odi de l'Ahab cap a Moby Dick serveix per accentuar l'interès i el dramatisme de la història, i el presagi del final malastruc que patirà tota la tripulació, menys un, fa que ens preguntem si passarà el que el profeta prediu.

- 2 Ets supersticiós? Creus que hi ha endevins i profetes que poden llegir el futur en les boles de vidre, les línies de la mà o les cartes del tarot? Has pressentit mai el que passaria i l'has encertat? Explica o escriu aquesta experiència.**

Resposta lliure.

- 3 Quin efecte té l'advertència del profeta en l'Ishmael?**

Vagues sospites i aprensions sobre la sort de la travessia i en relació amb l'Ahab, a qui l'Ishmael continua sense veure, perquè s'està a la seva cabina. La creixent foscor, les dents de catxalot que brillen en les murades a la llum de la lluna i el fred glaçador són altres factors que augmenten la sensació de perill i incertesa.

DURANT LA LECTURA: UNA TRIPULACIÓ MOLT DIVERSA

- 1** Aquest és un capítol de presentació, com el repartiment d'una obra de teatre. Melville mostra els tres oficials del vaixell, l'Starbuck, l'Stubb i en Flask, i els descriu des del punt de vista físic i psicològic. En la caça, cada un d'ells comandarà un bot, que portarà un arponer. Melville descriu també aquests arponers, en Queequeg, en Tashtego i en Daggoo, els homes que des dels bots mataran les balenes, i continua amb altres membres de la tripulació. Fes una descripció física i psicològica d'algun dels teus amics, d'un company de curs o d'un familiar.

Resposta lliure.

- 2** Mariners procedents de tots els indrets van a bord del *Pequod*, com un exemple de la diversitat de l'espècie humana i de la companyonia i la germanor que es crea al mar. Has tingut mai la sensació que formes part d'una mena d'equip i que, més enllà de les aparences, és molt més el que t'uneix als altres que el que te'n separa? Descriu quan i en quina situació.

Resposta lliure.

- 3** Tots els grups ètnics estan representats a bord del *Pequod*. En una època en què l'esclavitud era habitual a gran part dels Estats Units, i deu anys abans de la guerra de Secessió o guerra civil nord-americana (1861-1865), Melville adopta un criteri igualitari i tracta tots els seus personatges amb el mateix respecte. Se t'acut algun exemple d'aquesta actitud?

Al principi, en el capítol I, l'aparença d'en Queequeg espanta l'Ishmael. Aviat arriba a la conclusió que val «més dormir amb un caníbal sobri que amb un cristià borratxo», i es converteixen en grans amics. Després, al llarg de la novel·la, les creences d'en Queequeg reben més comprensió per part de l'Ishmael que la set de venjança o les extravagàncies de l'Ahab.

- 4** Malgrat que col·loquialment es continua utilitzant, actualment els científics consideren que la paraula *raça*, referida als éssers humans, ha quedat antiquada i no correspon a la realitat. Des del punt de vista biogenètic o taxonòmic, les races no existeixen. Busca informació sobre el tema.

Els alumnes haurien de saber que tots els éssers humans actuals pertanyem a la mateixa espècie, *Homo sapiens*, que compartim el mateix genoma i que la paraula *raça* no té cap base biològica. És un constructe, és a dir, una construcció teòrica destinada a marcar diferències i a justificar la discriminació i la subordinació d'uns grups a uns altres. Sobretot a partir de la primera meitat

del segle XX, època en què les classificacions racials, basades en conjunts difusos de trets o en diferències de comportament inexistents, van servir d'excusa per a l'extermini d'alguns grups, la paraula raça va ser reemplaçada per termes menys ambigus o conflictius, com *població*, *grups ètnics* o *comunitats*, segons el context.

DURANT LA LECTURA: LA PROMESA

- 1** L'Ishmael, quan veu per primera vegada l'Ahab, queda molt impressionat a causa del seu aspecte físic i, també, de la seva immobilitat. Mentre uns s'afanyen a fer les seves tasques, el capità roman immòbil a l'alcàsser durant hores, mirant l'horitzó o directament els tripulants, com si es preguntés fins on l'acompanyaran. A què creus que es deu la marca prima i blanquinosa que baixa per la cara i el coll i, pel que sembla, continua per tot el cos del capità Ahab? És de naixement, la hi va fer un llamp o és una conseqüència, com la cama artificial, del seu enfrontament amb Moby Dick?

Resposta lliure.

Independentment del seu origen, que l'autor no revela, la llarga cicatriu de l'Ahab té una funció simbòlica. És el senyal d'un pecat o d'una culpa, com la que va quedar impresa a Caín, el personatge bíblic, després de matar el seu germà Abel. I recorda també les marques que, segons es creia en altres temps, deixava el diable en la pell dels que havien firmat un pacte amb ell. Aquestes marques, que podien ser una taca, una piga o una cicatriu, constituïen per als inquisidors una prova suficient que el pacte amb el diable s'havia produït i havia de ser castigat.

- 2** Explica de quina manera l'Ahab es guanya la complicitat de la tripulació per perseguir i matar Moby Dick.

Primer, els ofereix un dobló d'or, que clava en un pal perquè quedi a la vista de tots. Després, explica com la balena blanca li va arrabassar la cama, proclama el seu afany de venjança i els pregunta directament si l'acompanyaran en la tasca. Quan tots assenteixen, demana una gerra plena de rom i la fa circular, de manera que tots beuen i brinden per la mort de Moby Dick. Mentrestant, fa que els tres arponers ajuntin les seves armes i entrellaça els arpons encreuats amb els dits, com si volgués traspasar-los la força de la seva determinació. És un ritual amb una mica de fervor religiós o misticisme, un jurament amb què s'assegura la seva devoció completa i la seva fidelitat fins a la mort.

- 3** Hi ha algú que s'oposi a la determinació de l'Ahab?

Explícitament, només l'Starbuck, el primer oficial, s'atreveix a replicar l'Ahab, argumentant que no és allà per satisfer la set de venjança del capità. L'Starbuck és el prototipus de l'home equilibrat, prudent, per a qui la caça de balenes és una feina necessària, no una obsessió. Ja en el capítol anterior, Melville li fa dir: «Mato balenes per guanyar-me el pa, i no perquè em matin elles i es guanyin el seu». La resta de la tripulació es deixa portar per l'entusiasme. Només després,

quan l'Ahab es retira a la seva cabina, intueixen la gravetat del seu compromís i es preocupen, pensant en el compromís adquirit i en els perills desconeguts als quals s'enfronten.

DESPRÉS DE LA LECTURA: L'OBSESSIÓ DEL CAPITÀ AHAB

1 Quines qualitats fan de Moby Dick un catxalot diferent?

En primer lloc, la seva enorme mida i la seva blancor, que es deu a l'albinisme, a més d'un front arrugat, una mandíbula inferior deforme i una gepa, alta i piramidal, al llom. Es parla, també, de la seva intel·ligència poc comuna fins i tot entre els cetacis, que tenen fama de ser particularment intel·ligents, cosa que acostuma a atribuir-se a la grandària del seu cervell. També es parla de la seva suposada perversitat, de la seva habilitat per fer mitja volta enmig de la persecució, per enfrontar-se als seus enemics i perseguir-los. Se li atribueixen també qualitats sobrenaturals, com la immortalitat i la ubiqüitat, és a dir, la capacitat de ser a diversos llocs al mateix temps.

2 Què és l'albinisme? Has vist mai un animal albí?

L'albinisme és un trastorn genètic, que consisteix en la disminució o l'absència de coloració a la pell, el cabell i l'iris de l'ull. El poden patir els éssers humans, els animals i les plantes. Les persones no albines produeixen una substància anomenada melanina, responsable de la pigmentació, que els albins no produeixen.

Els animals albins tenen els ulls rosats o vermells, perquè la falta de pigment en l'iris permet que els vasos sanguinis de la retina siguin visibles. L'albinisme es dona entre els animals en llibertat, des dels mamífers fins als invertebrats petits, però també entre els animals de laboratori, com els ratolins, els cobais i els conills.

Si has vist un ratolí de laboratori blanc i d'ulls vermells, has vist un animal albí.

3 A l'Ishmael, què és el que més l'espanta de Moby Dick?

La seva blancor, que relaciona amb els gels polars, amb la mort i amb la pal·lidesa i els sudaris dels morts.

DURANT LA LECTURA: LA PRIMERA PERSECUCIÓ

- 1** Quan en Tashtego, des del seu lloc de guaita, anuncia la presència d'una manada de catxalots, els mariners del Pequod descobreixen, de sobte, que amb ells han estat viatjant cinc homes a qui no havien vist abans i que, pel que sembla, reben ordres directes del capità Ahab. Com reaccionen? Per què creus que l'Ahab els ha contractat i fins llavors ha amagat la seva presència a bord?

Els membres de la tripulació reaccionen amb evident irritació i desconfiança. L'Starbuck, el primer oficial, transmet la seva preocupació al segon oficial, l'Stubb, que creu que l'Ahab els ha contractat pel seu compte perquè no confiava que la tripulació del Pequod secundés la seva comesa de matar Moby Dick. Cal suposar que, si l'Ahab no ha fet sortir els cinc homes de la bodega fins aleshores, és perquè abans volia temptejar la fidelitat dels altres, que ja ha aconseguit abans, en l'escena del jurament del capítol 6. Però ara, arribat el moment de la caça, decideix mostrar totes les seves cartes. Fins i tot si la tripulació no l'acompanyés, és obvi que ell té la seva llanxa i els seus propis homes, amb els quals en tindria prou per aconseguir el seu objectiu.

- 2** Per què creus que els catxalots se submergeixen i tornen a aparèixer?

Els catxalots són uns dels cetacis que se submergeixen a més profunditat. Acostumen a baixar a uns 400 metres sota la superfície i fan immersions d'una mitja hora, però es creu que poden arribar als 3.000 metres i romandre fins a 90 minuts sota l'aigua. És obvi que han de sortir a respirar i que estan perfectament adaptats als enormes canvis de pressió. Quan els baleners els persegueixen, se submergeixen per fugir d'ells. A més, els catxalots salten per comunicar-se entre ells o per motivacions lúdiques quan són exemplars joves.

- 3** Per què creus que Melville fa que el Pequod parteixi el bot de l'Starbuck?

En aquesta novel·la profundament ambigua, res no és en realitat el que sembla. El catxalot, que amb prou feines ha patit una esgarrinxada de l'arpó d'en Queequeg, inunda la barca, però no la trenca, i s'escapa. Els naufrags resisteixen tota la nit com poden. Però, a l'alba, el Pequod sorgeix com un catxalot enmig de la boira. Espantats, els naufrags no tenen temps de demanar ajuda, i el vaixell que havia de salvar-los els envesteix i trenca el bot. En certa manera, el naufragi del bot prefigura el final de la novel·la, quan Moby Dick ataca a tots i només l'Ishmael sobreviu.

DURANT LA LECTURA: TROBADES EN ALTA MAR

- 1** Al sud-est del cap de Bona Esperança té lloc la primera de les nou trobades o *gams* que al llarg de la novel·la porta a terme el *Pequod* amb altres vaixells. Explica per a què creus que serveix un *gam*.

Un gam és una trobada social de dos o més baleners en alta mar, en la qual els capitans es reuneixen en un vaixell i els oficials en un altre. Té la funció de permetre que les tripulacions confraternitzin i intercanviïn experiències i coneixements sobre el mar i la caça de les balenes. Des del punt de vista narratiu, aquestes trobades jalonen la novel·la i hi donen varietat i emoció. En el cas de l'*Albatros*, el seu capità perd l'altaveu quan sent el nom de Moby Dick, i això augmenta la sensació que existeix una mena de malefici.

- 2** Per què creus que el *Pequod* es dirigeix cap a l'oceà Pacífic? És un capritx del capità?

Els catxalots i les balenes segueixen cada any unes rutes de migració definides per buscar aliment, aigües més temperades o llocs de reproducció. El recorregut dels baleners variava segons l'època, però generalment passaven pel cap d'Hornos per arribar al Pacífic a l'octubre o el novembre. A les illes feien escales i s'aprovisionaven d'aliments frescos. Navegaven per tot el Pacífic i n'esprenien les aigües fins a tenir les bodegues plenes de barrils d'oli. Podien mantenir aquesta rutina durant un any o diversos, abans de retornar, a través d'Austràlia, les costes africanes i l'Atlàntic, al port d'origen. No obstant això, l'Ahab té pressa. No va a caçar balenes, sinó a destruir Moby Dick. En lloc de passar pel cap d'Hornos, voreja el de Bona Esperança i busca la balena blanca on creu que pot trobar-la.

- 3** Poc després d'encreuar-se amb l'*Albatros*, el *Pequod* es troba amb un altre balener, el *Town-Ho*. La tripulació d'aquest explica a en Tashtego la història d'una rivalitat entre dos homes, un oficial i un mariner desafiador. El mariner és asotat i l'oficial, que emprèn la caça de Moby Dick, cau del bot i mor entre les mandíbules del catxalot. Quina funció creus que té aquesta història en la novel·la?

Moby Dick, que en altres passatges de la novel·la sembla ser el símbol del mal, és aquí qui administra justícia. La seva intervenció recorda els anomenats judicis de Déu de l'edat mitjana, en els quals la innocència o la culpabilitat d'un acusat es determinava en funció de la seva exposició a dures proves i del resultat d'aquesta exposició. Aquesta vegada, l'oficial Radney no supera la prova, i és com si el mariner Steelkilt hagués estat venjat per Moby Dick.

DURANT LA LECTURA: EL KRAKEN

- 1** Des del seu lloc de guaita, en Daggoo anuncia que veu una gran massa blanca, que en la distància sembla Moby Dick, però resulta que és el kraken. Què saps d'aquest animal?

El nom procedeix de la mitologia escandinava i serveix per designar una criatura marina llegendària que, emergint de les profunditats, atacava vaixells i devorava els mariners. Però *Moby Dick* és una novel·la realista, en la qual es fa servir el terme *kraken* per designar el calamar gegant, un cefalòpode del gènere *Architeuthis*, que habita a gran profunditat i constitueix un dels aliments predilectes del catxalot. S'atribueix una longitud màxima d'uns 10 metres per als mascles i d'uns 14 metres per a les femelles. Un dels exemplars més grossos coneguts va ser una femella de gairebé 18 metres de llarg, el cadàver de la qual va quedar encallat el 1887 en una platja de Nova Zelanda. Es parla, fins i tot, d'exemplars més grossos.

- 2** L'endemà, l'Ishmael albira un catxalot i el cacen. L'arrossegueu fins al vaixell i el lliguen al buc, «com si fossin dos bous colossals, enjovats a un mateix jou». Malgrat el trofeu, l'Ahab sembla insatisfet i impacient, com si lamentés no haver capturat Moby Dick. Coneixes cap altre exemple en la història d'una set de venjança tan obsessiva? Creus que en la vida la venjança ha servit alguna vegada per solucionar els problemes? O penses que només serveix per provocar nous ressentiments? Expressa la teva opinió per escrit o plantegeu un debat a classe sobre aquest tema.

Resposta lliure.

- 3** Mentre els membres de la tripulació mengen a bord els filets de catxalot que els ha preparat el cuiner Fleece, a baix, al mar, els taurons celebren un banquet amb la carn i el greix de l'enorme cetaci. T'agradaria tastar la carn de catxalot? Creus que la vida és un gran banquet, com diuen alguns, en el qual tots ens devorem els uns als altres? Pensa en els animals carnívors, en els herbívors i en els omnívors, com els ossos, els porcs i els humans, que mengem de tot. Valora les diferents opcions, tria la que prefereixis i explica per què.

Resposta lliure.

- 4** Mentre els membres de la tripulació hissen el catxalot capturat, veuen un altre balener, el *Jeroboam*, que té una epidèmia a bord. El capità Mayhew els explica que, setmanes abans, Moby Dick va tenir una trobada amb en Macey, el seu primer oficial, que va desaparèixer al mar, i aconsella a l'Ahab que deixi en pau la balena blanca i no la persegueixi. Què li contesta l'Ahab?

Que només tem que algú se li avanci i la mati abans que ell. En el seu cas la venjança és estrictament personal i voreja la folia. No tan sols vol que Moby Dick mori, sinó que vol ser l'executor de la seva mort.

DURANT LA LECTURA: ENTRE RESTES DE CETACIS

- 1 El catxalot és alçat a bord del *Pequod*, decapitat i esquarтерat. Vastes extensions de krill atrauen les balenes franques, una de les quals també és caçada i lligada al costat oposat del vaixell. Això permet a l'autor descriure les diferències entre catxalots i balenes. Busca més informació sobre aquestes diferències i resumeix-la.**

Com ja hem dit, els misticets, com les balenes i els rorquals, tenen barbes, làmines flexibles que es desenvolupen des de les genives superiors i pengen com un serrell cap a l'interior de la boca. Molt pròximes entre si, les barbes constitueixen una trampa eficaç per recollir el krill del qual s'alimenten. Amants de les aigües temperades, les balenes sempre van ser una presa fàcil per als baleners. Les balenes anomenades franques es caracteritzen perquè suren després de ser arponades.

Els odontocets o cetacis amb dents, entre els quals destaquen els catxalots, aferren les seves preses amb les mandíbules abans d'empassar-se-les. Així va aconseguir Moby Dick la cama del capità Ahab. Els catxalots, que tenen un front bombat ben característic, habiten a tots els oceans del món, sobretot a prop de les grans fosses oceàniques. L'abundància de catxalots que hi havia a principis del segle XIX i el seu enorme valor comercial van ser l'origen de l'edat d'or dels baleners. S'alimenten exclusivament de cefalòpodes, com el calamar gegant.

- 2 Melville descriu detalladament com s'extreu i s'emmagatzema l'oli del catxalot. Aquestes descripcions exhaustives, plenes de termes científics, que a alguns els poden semblar poc literàries, donen un aire de modernitat i d'afany de totalitat a la novel·la. Descriu algunes de les parts aprofitables del catxalot.**

Just a sota de la pell, el catxalot té una espessa capa de greix groguenc, d'una espessor de trenta centímetres, prou resistent com perquè pugui desprendre's en tires sense trencar-se. Aquesta capa, que serveix d'aïllant i embolcalla el catxalot des del cap fins a la cua, conté una substància oleaginosa, que el protegeix de les enormes pressions submarines. Però el més notable és l'espermaceti, un oli que té a la part frontal. El cap d'un bon exemplar té fins a 2.000 litres d'aquest espermaceti. Quan l'animal mor, l'oli se solidifica i es forma una mena de cera, que serveix per fabricar espelmes.

- 3 En Tashtego cau dins del cap del catxalot, que, al seu torn, cau al mar. En Queequeg es llança per buscar-lo, furga la cavitat de l'espermaceti i troba una cama. Empeny i fa que el seu company surti de cap. L'autor fa broma amb l'habilitat d'en Queequeg com a llevador. Com es diu la part de la medicina que s'ocupa de l'embaràs i el part?**

Obstetrícia. Melville considera que aquesta disciplina hauria d'ensenyar-se obligatòriament, com la boxa, el rem i altres activitats profitoses.

DURANT LA LECTURA: AMBRE GRIS

- 1** El capità del *Jungfrau*, un balener alemany, puja a bord del *Pequod* amb una setrilla, un recipient que serveix per emmagatzemar i administrar l'oli. En necessita urgentment, argumenta, perquè l'oli de Bremen que portava per il·luminar-se en la foscor se li ha acabat i a la nit, a la seva cabina, ha de buscar la seva hamaca a les palpenes. És un dels episodis més o menys còmics que hi ha en la novel·la. Recordes altres moments o descripcions que t'hagin semblat irònics o satírics?

La por que té l'Ishmael quan en Queequeg es fica al seu llit a la Fonda del Brollador. El llenguatge pintoresc que fa servir en Queequeg, quan l'Ishmael i ell decideixen ser amics. El moment en què, en ser reclutat, el vell capità Bildad pregunta a l'Ishmael si ha matat el capità del seu vaixell anterior. La descripció d'en Flask, el tercer oficial, com algú que detesta tant les balenes que per a ell són només enormes rates d'aigua, però una mica més difícils d'atrapar. La descripció d'en Perth, el ferrer, com algú que respira foc i llança guspises per les orelles. El fet que el vaixell francès anomenat *Bouton de Rose*, és a dir, Poncella de Rosa, arrossegui una balena morta i pudent.

- 2** En aquest capítol hi ha també un moment en què l'Ishmael adopta un punt de vista crític i sent tota la crueltat i la injustícia de la caça. Saps quin és?

Quan les llanxes empaiten un catxalot gros, amb una sola aleta i cec, l'Ishmael diu: «Però no van tenir pietat. Malgrat la seva avançada edat, la seva única aleta i els seus ulls cecs, havia de sucumbir i ser esquarтерat per il·luminar els alegres casaments i les altres cerimònies que els homes celebren per marcar les seves vides».

- 3** Què és exactament l'ambre gris que els tripulants del *Pequod* sostreuen als francesos, aprofitant-se de la seva ignorància?

L'ambre gris és una secreció biliar dels intestins del catxalot, de color gris mat o negrós, amb tonalitats variades com el marbre. Té una olor peculiar, forta i semblant al mesc i es fa servir com a fixador en perfumeria. Té un preu elevadíssim. Alguns creuen que el catxalot segrega l'ambre gris per facilitar el trànsit d'alguns aliments de difícil digestió, com els durs i esmolats becs dels calamars. En l'actualitat ha estat reemplaçat per productes sintètics.

DURANT LA LECTURA: GRUMET A L'AIGUA

- 1** El grumet Pippin, un noi negre, alegre i eixerit, participa en la seva primera expedició de caça i cau a l'aigua. És rescatat, però a costa de perdre una balena. Cau un altre cop, i les vicissituds de la caça fan que quedi enrere. Es fa fosc, es creu abandonat i s'espanta. Al final el troben, gairebé per casualitat, però ha enfollit i parla sol, de manera incoherent. Has tingut mai, en una excursió o en un viatge, una experiència semblant, en què t'has sentit abandonat i, després, resulta que t'estaven buscant?

Resposta lliure.

- 2** Per què creus que l'Ahab ha clavat el dobló d'or al pal major? Què en penses, de la fascinació que l'or exerceix en algunes persones? Creus que està justificada? Has pensat mai a col·leccionar monedes?

L'Ahab ha clavat el dobló al pal perquè el puguin veure tots, com un recordatori permanent de la missió que comparteixen i del premi que els espera si veuen la balena blanca. Com que, a més, el sol resplendeix en incidir sobre la moneda, els mariners el reverencien com si fos un talismà.

Quant a la resta de les preguntes, la resposta és lliure.

- 3** En examinar la moneda, en què hi ha tres muntanyes, una de coronada per una flama, com si fos un volcà, i una altra de coronada per una torre, l'Ahab murmura: «La torre ferma és l'Ahab; el volcà també és l'Ahab; tots són l'Ahab. I aquest or rodó, aquesta moneda, és la viva imatge de la terra i del mar, on la balena blanca i jo ens enfrontem». Què creus que vol dir?

L'Ahab s'identifica amb totes les coses i amb tots els homes. Se sent totpoderós, com un vell déu. Està convençut que la seva lluita és la del bé contra el mal. Però qui és el mal? L'Ahab o Moby Dick? Potser no és la persecució de la balena blanca el que dona sentit a la seva vida? No són també, ell i la balena, una mateixa cosa?

DURANT LA LECTURA: EL FINAL DE LES BALENES

- 1** El *Pequod* entaula relació amb un altre vaixell balener, el *Samuel Enderby*, d'origen anglès, el capità del qual ha perdut el braç en un enfrontament amb Moby Dick, en clavar-se el seu propi arpó. En assabentar-se d'això, l'Ahab puja penosament a bord del vaixell anglès. L'escena tindria un aire humorístic si les seves implicacions no fossin tràgiques. Un capità ha perdut una cama i l'altre, un braç, en intentar caçar la mateixa balena. En parlar del seu enfrontament amb Moby Dick, el capità anglès explica que Moby Dick va intervenir de sobte per ajudar una altra balena a la qual havien allancejat. Això indica una mena d'afany justicier per part de la balena blanca. Què en penses?

El cas és més freqüent del que sembla, i hi ha molts exemples d'animals que s'ajuden entre ells, cooperant en la caça, en la protecció de les cries o avisant-se mútuament de la presència de depredadors. L'ajuda també es dona entre espècies diferents. En els diaris veiem, per exemple, que en un zoo una lleona alleta una cria de lleopard o que una gossa o una truja alleten uns cadells de tigre. I tots sabem que moltes espècies es tornen agressives quan adverteixen que les seves cries estan en perill. En explicar que Moby Dick defensa una altra balena de l'atac dels arponers, Melville fa que agafem simpatia a Moby Dick i que qüestionem l'afany persecutori de l'Ahab. El capità del *Samuel Enderby*, molt més asenyat, prefereix deixar-la en pau. Com ell mateix diu: «Potser no n'hi ha prou de perdre un braç?». En canvi, l'Ahab no es rendeix. En assabentar-se que Moby Dick es dirigia a l'est l'última vegada que va ser vista, interromp la trobada i reprèn la cacera.

- 2** En aquest capítol, Melville irromp en la novel·la, per lamentar-se, com a escriptor, de la vastitud del seu tema, i escriu: «Quan començo a expressar els meus pensaments sobre la balena, sento com si hagués d'abraçar el domini complet de les ciències, totes les generacions de balenes, homes i mastodonts del passat, el present i el futur, així com tots els escenaris de la Terra i l'Univers sencer». Creus, també, que per escriure un gran llibre, és a dir, un llibre que romangui en la memòria dels lectors i que passi d'una generació a una altra, cal triar un tema grandíols? Pensa en altres llibres que hagi llegit i raona la resposta.

Resposta lliure.

- 3** L'autor parla de l'antiguitat de les balenes, evidenciada en la troballa dels seus fòssils. S'interroga sobre si no han disminuït la mida i les seves poblacions i es pregunta si podran resistir la persecució de tants baleners. I, de manera agosarada, en sospita la possible extinció. En l'actualitat, els grans cetacis escassegen, i hi ha organismes, com la Comissió Balenera Internacional, que vetllen pel control de la caça. Creus que s'acabaran extingint o que estarem a temps de salvar-les?

Resposta lliure.

DURANT LA LECTURA: EL TAÛT D'EN QUEEQUEG

- 1 El fuster del vaixell ha de fer una nova cama per al capità Ahab, que es va estellar, i un taüt per a en Queequeg, que està convençut que té la mort a prop. Quines altres tasques podia fer un fuster a bord d'un balener de l'època?**

Un fuster sempre estava ocupat. Havia de revisar tots els aparells, reparar un pal avariament, restaurar un bot destrossat, repassar els mànecs de llances i arpons, comprovar l'estat dels terres, els sostres i les mampares per evitar les filtracions, recompondre els barrils, proporcionar peces de recanvi, ajustar les portes i les finestres de les cabines, tallar llistons per reforçar els ossos trencats, comptabilitzar la fusta existent a bord.

- 2 Per quin motiu creus que emmalalteix en Queequeg i per quina raó creus que el seu estat de salut millora de sobte?**

Per cansament, després d'haver passat setmanes baixant a la bodega; per haver agafat fred després d'haver suat molt; per simple aprensió o suggestió, és a dir, per creure que li havia arribat l'hora de la mort. Per aquesta última raó sembla recuperar-se, perquè, segons ell, la vida i la mort són actes que només depenen de la pròpia voluntat o determinació.

- 3 En aquest capítol s'estableix un conflicte entre el prudent Starbuck, que pensa en la seguretat dels seus homes i vol revisar el carregament, i l'obstinat Ahab, que no està disposat a perdre un sol dia i arriba a amenaçar-lo amb un mosquet. Al final, l'Ahab cedeix. Si estiguessis a bord del Pequod, de part de qui estaries? Raona la teva resposta.**

Resposta lliure.

DURANT LA LECTURA: UN ARPÓ ESPECIAL

- 1** **També el ferrer del *Pequod* acostuma a estar ocupat. Quines tasques creus que pot fer?**

En Perth, el ferrer, és l'encarregat de reparar totes les peces de ferro que hi ha al vaixell, com l'àncora, les cadenes, les destrals i les eines de tall i especejament dels cetacis capturats, així com d'afilar les puntes de les llances i els arpons, de l'estat dels quals depèn a vegades el resultat de la caça. És difícil veure'l, perquè sempre està envoltat en fum, com, segons explicaven els antics grecs, estava Hefest, el déu del foc i de la forja, a qui els romans anomenaven Vulcà, i que expulsava espurnes pel nas. De manera semblant, les guspises nien a les orelles d'en Perth. L'Ahab li entrega uns claus de ferradures perquè li fabriqui dotze puntes d'arpó ben resistents i navalles d'afaitar per augmentar el tall. Per trempar aquestes puntes, en lloc d'aigua fa servir la sang dels tres arponers principals, en Tashtego, en Daggoo i en Queequeg, que hi contribueixen sense rondinar. A més, en Perth ha d'estar disposat a fabricar qualsevol peça que li demanin, com els artefactes de ferro que l'Ahab necessita per recolzar i sostenir la nova cama.

- 2** **Així com hi ha vaixells que semblen embolcallats en una atmosfera de tragèdia imminent, com el *Pequod*, n'hi ha altres que estan protegits per la fortuna, com l'alegre *Bachelor*, que torna a casa amb els barrils plens. «Que extraordinàriament feliç pot ser un babau!», exclama l'Ahab, com si triés deliberadament la desgràcia. Imagina que ets un mariner del *Bachelor*, que en el camí de tornada a casa s'encreua amb el *Pequod* i, després, que ets un mariner d'aquest, que segueix el seu curs de destrucció i mort i s'encreua amb l'afortunat *Bachelor*.**

Resposta lliure.

- 3** **En Fedallah, el cap de la colla personal de l'Ahab, somia en dos cotxes fúnebres que apareixen a l'oceà i que presagien la mort del capità i la seva. Has tingut mai somnis de mort o d'enterrament? Els recordes? Podries explicar-los?**

Resposta lliure.

En *Maduixes silvestres* (1957), pel·lícula dirigida pel suec Ingmar Bergman (1918-2007), amb guió d'ell mateix, un vell professor, encarnat per l'antic director de cinema suec Victor Sjöström (1879-1960), somia que s'encreua al carrer amb un cotxe fúnebre tirat per dos cavalls negres. Una roda del cotxe ensopega amb un fanal i salta, i el taüt cau a terra i s'obre. El professor s'acosta al taüt obert i veu que la persona morta és ell. El difunt l'agafa del canell i el mort es desperta.

DURANT LA LECTURA: EL LLAMP

- 1** Després de determinar la posició del vaixell, l'Ahab s'endormisca, invoca el sol i li pregunta si està veient Moby Dick. T'ha passat mai que, ajagut a l'aire lliure, en una hamaca o a la platja, hagis perdut una mica la noció del temps i l'espai i hagis sentit que formaves part de la natura i que podies conversar de tu a tu amb el Sol, la Lluna o les estrelles? Descriu si has experimentat mai un estat semblant.

Resposta lliure.

- 2** Quan el *Pequod* travessa els mars del Japó, es produeix un tifó, és a dir, un cicló tropical sever, acompanyat de forts vents i pluges torrencials. Quines són les conseqüències a bord?

S'esquincen les veles que no estaven recollides, els pals queden nus i la popa de la llanxa de l'Ahab es trenca. A les puntes dels pals apareix el fenomen elèctric conegut com a foc de sant Elm, que l'Ahab utilitza al seu favor i fa que una flama blanca broti de la punta del seu arpó i l'apaga amb una bufada. Aquest fet i el descobriment, l'endemà, que els llamps caiguts durant la nit van invertir les agulles de les brúixoles renoven l'autoritat de l'Ahab sobre la tripulació, que, aterrida, ha estat a punt d'amotinar-se.

- 3** Quina temptació passa per la ment de l'Starbuck quan es dirigeix a la cabina del capità Ahab per informar-lo de les novetats?

En trobar els mosquets carregats a l'armer, alineats i il·luminats per la llum d'un fanal, l'Starbuck recorda que l'Ahab l'havia apuntat feia poc amb un. Acaricia el canó d'un mosquet i l'agafa per comprovar si està carregat. Pensa que la travessia està condemnada a la catàstrofe i creu que l'única manera d'evitar-la és disparar contra el capità. Però el mal pensament li dura molt poc. Els llargs anys d'obediència als seus superiors i el caràcter disciplinat de l'Starbuck fan que aviat es penedeixi i torni el mosquet a l'armer.

DURANT LA LECTURA: L'INFORTUNAT *RACHEL*

1 Quins nous mals presagis i contratemps adverteixen del perill en aquest capítol?

Uns crits salvatges, que segons uns són cants de sirenes i segons uns altres gemecs d'ofegats, i que en realitat procedeixen de les foques que criden les seves cries des d'uns illots rocosos. Una mena de fantasma fugaç que és vist en caure d'una cofa resulta ser un guaita, que desapareix al mar. Li llancen un barril perquè li serveixi de boia i suport, però està tan malmès que s'enfonsa.

2 Per què acaben utilitzant el taüt d'en Queequeg com a boia?

El mateix Queequeg ho suggereix. Suposen que surarà bé si claven la tapa, calafategen les juntures i hi apliquen una mà de quitrà. El mariner no torna a ser vist, però el taüt d'en Queequeg tindrà un paper molt important al final de la novel·la, sense el qual aquesta no hauria arribat a escriure's.

3 El *Pequod* es troba amb el *Rachel*, un altre balener, que el dia anterior s'havia topat amb Moby Dick i que de resultes de la trobada havia perdut una llanxa amb tots els seus tripulants. Entre els desapareguts, que no han deixat rastre, hi ha el fill de dotze anys del capità Gardiner, vell conegut de l'Ahab, que puja al *Pequod* per demanar-li que l'ajudi a buscar els desapareguts. Quins arguments fa servir en Gardiner?

Que dos vaixells abastaran millor l'horitzó marí, que amb quaranta-vuit hores n'hi haurà prou per trobar els seus homes o donar-los per desapareguts, que li pagarà el que sigui a canvi de l'ajuda. Però l'Ahab no s'immuta. Ara que sap que Moby Dick està a prop, fins i tot ser allà, parlant amb en Gardiner, li sembla malgastar el temps. Amb indicible crueltat, ordena a l'Starbuck que expulsi del vaixell tots els estranys que al cap de tres minuts siguin a bord. Sorprès davant d'aquesta reacció inesperada, que va en contra de totes les normes humanitàries i de cooperació al mar, en Gardiner triga a reaccionar. Al final, més que baixar per l'escaleta, es deixa caure a bord de la seva llanxa i ordena que el portin de tornada al *Rachel*, per continuar buscant els seus.

4 Com qualificaries la conducta de l'Ahab? Què hauries fet en el seu lloc?

Resposta lliure.

ABANS DE LA LECTURA: LA CAÇA

- 1 A mesura que s'aproxima el final de la novel·la, l'atmosfera es va fent més lúgubre. Busca indicis d'aquesta afirmació.**

La proximitat de Moby Dick impedeix a l'Ahab agafar el son. La irritació consegüent el porta a desconfiar de tots. Imagina que només ell vol anar darrere del catxalot i que només ell mereix el dobló d'or. Per guanyar-lo, es converteix també en guaita. Mentre és al seu lloc, un falcó de mar li treu el barret i el llança al mar, com si se'n burlés. És cert que l'autor insisteix que això no significa res. A continuació, el *Pequod* té una última trobada amb un balener, el *Delight*, que ha perdut diverses llanxes i cinc homes en un intent de capturar Moby Dick. Un dels homes acaba de morir i l'estan llançant al mar quan el *Pequod* se'ls acosta. Com sempre, l'Ahab té pressa. En veure el taüt d'en Queequeg, que sempre sura al costat del vaixell, fent de boia salvavides, els mariners del *Delight* se'n riuen i els diuen: «Es nota que teniu pressa per arribar al vostre funeral!».

- 2 Al llarg de la novel·la, l'Starbuck ha expressat les seves reserves sobre les ganes de venjança del capità Ahab. En aquest capítol, l'Ahab li parla per primera vegada de la seva família i es mostra cansat, després de quaranta anys de caceres sense sentit. L'Starbuck es commou immediatament i anomena l'Ahab «ànima noble» i «vell de gran cor». Durant molt de temps s'ha sentit distanciat de l'Ahab per l'aparent falta de bondat d'aquest, i ara vol veure el millor d'ell. A més, l'Starbuck se sent identificat amb el capità perquè tots dos tenen una família que els espera a casa. Què fa per aprofitar aquest moment de debilitat?**

L'Starbuck li demana que fugin d'aquelles aigües tenebroses i emprenguin el camí de tornada a casa, a Nantucket, per abraçar els seus. Aquest és l'únic moment de la novel·la en què el capità sembla vulnerable, i podria renunciar a la persecució de Moby Dick. Però al final contesta que per a ell és massa tard i que el seu destí està traçat. No obstant això, no vol arriscar la vida del seu primer oficial i l'autoritza a romandre a bord quan arribi el moment decisiu.

- 3 De nit, quan l'Ishmael està de guàrdia, veu l'Ahab olorant l'aire marí, com un gos de caça. Què olora i què et recorda?**

L'olor de terra. El dia que l'Ishmael i en Queequeg es van embarcar en el *Pequod*, a Nantucket, un desconegut se'ls va acostar i els va dir: «Algun dia, en alta mar, olorareu terra on no n'hi hagi. I aquell dia, el capità Ahab baixarà a la seva tomba, però ressuscitarà abans d'una hora. I us cridarà. Aleshores, tots, tots menys un, el seguireu».

DURANT LA LECTURA: SET DE VENJANÇA

- 1** Malgrat les llances, els arpons i les simes que adornen el seu cos, Moby Dick està en plena forma. Salta i envesteix a gran velocitat, amb les mandíbules obertes i colpejant amb la cua com si fos un fuet. Arrossega dues llanxes i les fa miques. Després, se submergeix i reapareix sota la llanxa de l'Ahab, l'alça i la volteja. Cada cop que troba un rem perdut o un tros de post, el colpeja furiosament amb la cua. Al final, com si estigués satisfeta del desastre, es retira. El Pequod rescata els naufrags. L'Ahab necessita amb urgència una altra cama artificial, perquè de l'anterior només en queda una estella afilada. Amb què fa el fuster la nova cama?

El fuster mostra un altre cop el seu enginy i aprofita la quilla trencada de l'embarcació de l'Ahab.

- 2** En passar revista, l'única persona que falta és en Fedallah. L'Ahab, molt inquiet, insisteix que el busquin, però al final ha d'acceptar l'evidència. Saps per què aquesta desaparició l'afecta tant?

En Fedallah li va fer tres profecies. La primera era que veuria passar dos cotxes fúnebres. La segona, que en Fedallah se n'aniria abans que ell. La tercera, que només el cànem podria matar l'Ahab. L'extravagància d'aquestes profecies fa que el capità es consideri a si mateix invulnerable. Però, en comprovar que en Fedallah no apareix i que, per tant, se n'ha anat abans que ell, tem que les altres profecies, per improbables que semblin, també poden complir-se.

DURANT LA LECTURA: EL DUEL FINAL

- 1** El tercer dia de caça, que segons l'Ahab serà l'últim, la seva llanxa és l'única que queda il·lesa. Abans de baixar-la i d'embarcar-se amb els seus remers de confiança, el capità s'acomiada de l'Starbuck, que deixa anar unes llàgrimes. Tot seguit, com un nou presagi, els taurons comencen a mossegar les pales dels remes. Els tres oficials, l'Starbuck, l'Stubb i en Flask, i els tres arponers, en Queequeg, en Tashtego i en Daggoo, romanen al Pequod. És com si l'escenari s'hagi buidat perquè els protagonistes, l'Ahab i Moby Dick, s'enfrontin gairebé sols. El catxalot blanc apareix amb el cos d'en Fedallah lligat al dors, entre les voltes dels cables. Quina és la reacció de l'Ahab?

La impressió de l'Ahab és tan gran que l'arpó li cau de les mans. Malgrat que ho pressentia, ara comprova que la resta de profecies es van complint. En Fedallah, en efecte, se li ha avançat, i va en el primer dels cotxes fúnebres, que és la balena.

- 2** Moby Dick s'atura, com si esperés. L'embarcació de l'Ahab l'atrapa, i aquest llança el seu arpó amb força. La balena blanca es retorça i surt disparada, amb tanta violència que el cable es trenca. De sobte, sembla haver trobat un objectiu. Avança a tota velocitat contra el vaixell, colpeja la proa i envesteix la quilla. Creus que aquests actes són part d'una venjança deliberada o que, en veure el buc negre que s'aproxima, Moby Dick el confon amb un nou enemic, més gros i poderós, i l'ataca per defensar-se?

Encara que des de fa temps se sap que les balenes són criatures intel·ligents que raonen i s'emocionen, costa creure que siguin capaces d'investir un vaixell amb ànim venjatiu. Com es diu en la «Introducció», el 1820 Mocha Dick va envestir dos cops el balener Essex i el va enfonsar. Malgrat que es va considerar un acte de venjança, hi ha la possibilitat que aquesta consideració fos conseqüència d'un punt de vista antropocèntric, és a dir, humà.

- 3** L'Ahab comprèn que el segon cotxe fúnebre profetitzat per en Fedallah és el *Pequod*, que comença a enfonsar-se amb tota la seva tripulació. Després, Moby Dick es gira i busca la llanxa, que continua intacta. L'Ahab torna a llançar el seu arpó, i la tercera profecia d'en Fedallah es compleix. Recordes com?

La soga de cànem s'entortolliga al voltant del coll de l'Ahab, a qui només el cànem podia matar, i l'empeny contra el dors de Moby Dick. Des d'allà continua lluitant, fins que la balena blanca se submergeix. Quan torna a aparèixer, és mort, però mou el braç com si els cridés. És el que el desconegut de Nantucket havia predit a l'Ishmael i a en Queequeg: «I aquell dia, el capità Ahab baixarà a la seva tomba, però ressuscitarà abans d'una hora. I us cridarà. Aleshores, tots, tots menys un, el seguireu».

DURANT LA LECTURA: EPÍLEG

1 Per què al final del llibre l'Ishmael es defineix a si mateix com un naufrag?

Al principi de la novel·la, l'Ishmael diu que res no el lliga a la terra. És un marginat solitari, sense arrelament ni família. Troba un amic en l'arponer Queequeg, i s'accepten mútuament. Després s'uneix al *Pequod* i sent que forma part de la gran germandat dels baleners, que viuen i treballen junts. De sobte, perd els seus companys en una terrible trobada amb Moby Dick. Un altre cop sense amics ni família, és l'únic supervivent del desastre, un nen sense pares, un orfe.

2 Com s'explica en l'apèndix, la primera edició anglesa de *Moby Dick* va ometre aquest breu epíleg. L'omissió va ser determinant, i el llibre va ser acollit sense entusiasme. Molts lectors es van preguntar si l'Ishmael havia desaparegut, juntament amb els seus companys, la llanxa solitària i el *Pequod*, a l'interior de l'embut gegantesc esmentat en l'últim capítol. I els crítics, burletes, van proclamar la impossibilitat que el narrador hagués escrit aquella novel·la, després d'haver mort. T'hauria agradat un altre final més llarg i explicatiu? T'atreviries a escriure'l? Segurament hi haurà opinions diverses a la classe, per la qual cosa la pregunta es pot plantejar com un debat.

Resposta lliure.

DESPRÉS DE LA LECTURA: PREGUNTAS GENERALES

- 1** Quin consideres que és el principal tema de *Moby Dick*? Creus que és una història de venjança? I, en aquest cas, qui creus que encarna més bé la venjança, l'Ahab o Moby Dick? Justifica la teva resposta.

Resposta lliure.

- 2** Has gaudit amb la lectura de *Moby Dick*? T'ha entretingut? Per què creus que és un clàssic de la literatura universal? Consideres que és, a més, una gran novel·la? Què esperes trobar en un llibre? T'importa la seva extensió? Et fixes en els seus valors literaris? En l'originalitat o en l'ambició de l'autor? En algun tipus d'ensenyament o moralitat? En el seu èxit comercial? Creus que hi ha obres mestres desconegudes, que gairebé ningú no ha llegit, per ignorància o per falta de promoció o difusió? Pensa les possibles respostes i desenvolupa'n algunes.

Resposta lliure.

- 3** Què opines de la caça comercial de balenes avui dia? Creus que, si hi ha tants productes substitutius dels productes baleners, com els olis vegetals, continua tenint sentit perseguir i matar animals tan grossos i escassos? Tenim el dret de fer-ho? Organitzeu un debat sobre el tema, que inclogui les últimes notícies i informacions sobre aquest tema.

La caça de balenes ha evolucionat molt des de l'època que descriu la novel·la, i ja no cal buscar-les a l'horitzó ni arponar-les a mà. Avui se les localitza amb l'ajuda del radar i es fan servir canons col·locats a la proa, que disparen fletxes d'acer, proveïdes a la punta d'una càrrega explosiva i unides al vaixell mitjançant un cable. Aquesta tecnologia extremament eficient va fer que algunes espècies minvessin de manera alarmant, raó per la qual, en la dècada de 1930, va començar la negociació de tractats internacionals per regular-ne la caça.

La Comissió Balenera Internacional (CBI), que es va crear el 1946, té un Comitè Científic que estableix la protecció completa d'algunes espècies, designa àrees específiques com a santuaris de balenes, estableix límits sobre el nombre i la mida de les balenes que poden ser capturades, prescriu temporades i àrees obertes i de veda per a la caça de balenes i prohibeix la captura de cries lactants i femelles acompanyades de cries. També s'encarrega de la recopilació d'informes de captura i altres registres estadístics i biològics.

No obstant això, una sèrie de factors, com la falta d'autoritat per a l'execució de sancions, les disputes internacionals, la pesca excessiva clandestina i la falta d'informació de les captures per part d'alguns països va debilitar l'efectivitat de la CBI. El 1972 l'Organització de les Nacions Unides va demanar el cessament

total de la caça de balenes i el 1987 va entrar en vigor una moratòria general sobre la caça comercial de balenes, per protegir-les de l'aniquilació definitiva. Malgrat tot, algunes nacions han reprès la caça de balenes limitada fora de la jurisdicció de la CBI, sovint amb pretextos científics. La situació d'algunes espècies, com la balena franca de l'Atlàntic nord, la balena de Groenlàndia i la balena blava del Pacífic, continua sent crítica.

4 Et sembla que les il·lustracions són adequades a l'estil del llibre?

Les il·lustracions de Goyo Rodríguez van com l'anell al dit a l'estil de la novel·la. Són bàsicament expressionistes, tenen connotacions simbòliques i són fetes en blanc, negre, blau, vermell i marró. En les il·lustracions, Moby Dick amenaça les llanxes com un puny gegantesc, o emergeix d'un dobló d'or que sura a l'aigua, o té forma de púlpit, d'altaveu o d'onada. La cicatriu que recorre la cara i el cos del capità està arrelada a la seva cama d'ivori, que també s'assenta al terra de la coberta del vaixell. Les veles esquinçades i la cua de la balena dibuixen el perfil del rostre de l'Ahab o el dels naufragats desapareguts.

L'il·lustrador Goyo Rodríguez ha estat guardonat amb el Premi *Silver European Design*, per les il·lustracions d'aquesta edició de *Moby Dick*.

5 Inventa la inscripció d'una làpida que commemori la mort dels mariners del *Pequod*, que recordi que només un d'ells, l'Ishmael, es va salvar i que parli amb gratitud de la tripulació del *Rachel*, «que, en retrocedir per buscar els seus fills desapareguts, havia trobat un altre orfe».

Resposta lliure.

6 En la introducció i en l'apèndix trobaràs els noms d'altres llibres de Herman Melville: *Typee: A Peep at Polynesian Life*, *Benito Cereno*, *Bartleby, l'escrivent*, *Billy Bud...* Busca'ls en biblioteques o llibreries, llegeix-ne algun i compara'l amb *Moby Dick*.

Resposta lliure.